1 Timoti
Paulugi Kapiya Were Timotiyegi Lende Mizarik

1-2 Ne Paulugu kapiya perik ni Timotiyegi lende mizi. Anoto teni yaliya wazayibek keya Kilisi Yisu tonugu pakeliweki wilekpek keya yuke yolubokko ne ngago piyaugira orowei miziweki sawiya logo ne Aposolobek meibek. Nogo ni kazing Kilisiyegi ngizi panu kumulagimekke niza orowei wiriya legi ni negi marek ne makngezego ngizi wazamiya wezalikpek.

Peba Anoto keya Kilisi Yisu tenigi Yemizibokko niyegi wazono piyaugira keya yalek piyaugira keya ngezege sa piyaugira wilek kang nugubekke nani pani.

3 Togo ne Paulugu, ni Timotiyegi mabilik nei, Nogo panga Maseroniya were kangkiwekke nogo niyegi kozang neiya pilik Epese mabulogo wizei. Purik pulogo yombanu yemane nawili kaile nayeng mizi wizigeya nugu puwiliyegi piyeng mizi wak, yeiweki mabulaga wizei.

4 Puwiligu mizi piyeng pelik, Anotogi ngago piyengka kalogomokyeng yongkambanuwiliyegi waligeleyi, keya Yudawiligi yelewikyeng keya puwiligi yelibungang kokawiligi yeik yokolong lende mizi kai kayima piyengki wilibek kumuli. Yombanuwili pilik mizi purikku ngezewiligi tepekke ngalik keli yongomo mizibene keleyi. Kapura purikku yongkambanuwili Anotogi kazing

ngizi panu kumulimekki iwaka siweki keleyi ono.
Tegi nogo niyegi nei purik, puwiliyegi kazing kaile
piyeng mizi wak, yeiyagirikki nei yagenda.
5 Puwili kaile piyeng mizi purik segeya
yongkambanuwiliyegi keliweki yei. Puwili
yongkambanuwiliyegi kelagirik wilek kang
pangkayeng keya kangka wazono kumulayeng
keya Anotogi ngago ngizi panura puwiligi
yenge yungke ngizi panu kumuli pura miza
logo piyengka keli lewa pura kiling puwili
yongkambanuwiliyegi keliweki kani yei.
6 Pewili kazing wazono peyengki kezanga mana
kopong wiyalowei mizagela ngago yeik ulakyeng
kela yongomo miza.
7 Puwili Anotogi loyeng waligeleyagi keli mizi
kapura puwili ngago ngezewiligiyengke iwaka
ono keya puwili loyengki iwaka wezalik ngai
kelegele kisi kapura piyengki puwili iwaka ono
legi puwili ngalik keli yongomo mizi.
8 Mosego lo lende mizayeng wazono purik teni
iwaka tamizeige teni piyengki waberek kiriwei
mizi purik. Teni mabuwili loyengko kozak kai
piyengki iwakaweki. Teni peyeng iwaka purik
teni wilek kang wazonoyeng kiling loyeng walige-
leyi purik wazonogi.
9 Yombanu wazonowiliyegi weraga Anotogo
loyeng keremiza ono, kapura kaile kaile
pobilikyeng miziwiliyegi weraga loyeng
keremiza, yongkambanu loyeng ngeliwili,
Anotoyegi nagerewiyiwili, Anotoyegi ngizi panu
kumuli onowili, kaile kaile miziwili, Anotogo
puwiliyegi wilik kagowing onowili, Anotogi
walekyengki sikaikaik miziwili, panu keya

mangowili ibeng sibene yeliwili, yongkambanu
kalogomok nawilirau ibeng sibene yeliwili,
10 yongkambanu yongkambu mizimekke
miziwili, yombu neyau yongkambu mizimekke
mizi ma yongok neyau yongkambu mizimekke
miziwili, yombanu nawili ngowei puwili, ngaigu
kisiwili, ngago ngezewiligiyeng ngeliwili, keya
watabi lo wameik panurago mizagi kaiya
piyengka nayendau ngela meliwili.
11 Ngago wazono Yisuyegi langairago lo wameik
panura waligeleyi keya Anoto yeik yaniragi man-
gobokko ngago wazono panu pera nogo kozak kai
keya waberek ngaiweki nana.

12 Togo Kilisi Yisu tenigi Yemizibokko ne kozang
pugura nana logo wizimowei ne yawe pugura
mizi legi ne piyegi wazono mei. Kilisi Yisu tenigi
Yemizibokko kumularik ne yawe pugura ngizi
mizagirik pangka legi pi yawe pugura neyegi
nana legi ne piyegi wazono mei.
13 Koka nogo piyegi ngago kaileyeng kaiya kele
keya piyegi ngizi panu kumulawiliyegi ngangang
keleya kele keya yeik pugura korowali kelemiya
kele kapura Kilisi Yisu neyegi yalek miza wiziya,
logo purik ne piyegi ngizi panu kumula ono keya
ne piyegi lusuwei miza logo kaile piyeng kere-
mareke sara wizimowei miza.
14 Tenigi Yemizibokko neyegi pigi wazono nogo
weiyagi langai ono pura yemane panu nana legi
nogo weik Kilisi Yisuyegi ngizi panu kumula keya
nogo piyegi keli panu.
15 Ngago lang ngizi nara yombanu mabuwiligu
ngizi panu kumulagira keya mabuwiligu

wameik panura kisagira pelik kai, Kilisi Yisu ngabelakpekke yongkambanu kaile kaile miziwili yaliya wazayiweki kayimabek, kai. Ne yongkambanu kaile miziwiliyaga korowali panubek.

16 Piliktikki wiyeke Anoto neyegi yalek miza logo Yisu ne kaile miziwiliyaga korowali panubekyegi kemenak yelakkelek keleniya purik yongkambanu nawiliyegi pi puwiliyegirau mabilik yelakkelek keleyagirikki waligeleyibene. Puwili kalike piyegi ngizi panu kumula logo wik koyimagi pura weiyagiwili.

17 Togo ne Anotoyegi langai pelik kai, Anotogi ngaira ibengki onora, pi ibengki onobek, pi kaileyendau onobek, pi wireyengko pakeli onobek, keya pi Anoto ngizi wamenakpek. Tegi teni yeik pugura wok mabiyeng yongolok meiyageyaweki keya wok mabiyeng piyegi wilik panu mizageya koyimiweki. Wameik panu.

18 Togo Timoti, negi marekpek, nogo ni yawe mizagi nara nani. Koka Anotogo yombu nawiliyegi ngago niyegi langaiyeng kozak yeiya logo puwiligu ni solo yawe kaimeli pura miziwekke kozak kisa. Togo ngago peyengki kumula wizimowei Yemizibekyegi yawe mizi keya Sadangyegi ngai miziweki yawe kozang mize.

19 Keya pilik mizageya wizimowei nigi ngizi Anotoyegi kumula pura kozang kebangkela wizei keya kangka nugubek pangka pangka mize. Yongkambanu nawili kangka puwiligiyengko kairagi kerewiya ono logo Anotoyegi puwiligu ngizi kumula pura kaile kaile miza mela.

Piliktikki kandik puwili Anotogi ngago ngiziragi
mawinda ngizi panu kumuli ono, puwili ngago
ngizi onoragi ngizi panu kumuli.
20 Pilik miza neyau Aimeniya keya Alesenda.
Piyau Anotoyegi ngago kaile meiyayau legi nogo
Sadangyegi iza mana kalike piyau iwaka sibene.

2

1 Togo ne Paulugu ni Timotiyegi kozak
neiyengka ngago yemane nara waberekmek
mizagira. Nogo kozak nei perik ni yongkambanu
Anotoyegi ngizi panu kumuliwiliyegi watabi
puwiligi wik yoluweki piyeng Anotogo puwili
yaniweki nguk mei, keya puwili waberek mizi,
keya puwili yongkambanu ngabelakpekki
nalangai koyi kambeliwiliyegi waberek mizi,
keya puwili watabi mabiyengki Anotoyegi
wazono mei mizizo, yei. Waberek puwiligimokko
yongkambanu mabuwiliyegi saweliweki mizagi.
2 Keya nawili kiling mabilik ngabelakke ngai
yemanewili keya yongkambanu yaweyengki
ngai puwiliyegirau waberek mizizo yei
logo puwili ngai wazono koyiweki logo teni
yongkambanuwiligi yolu pura wazonoweki
logo tonuwa ngeze Anotogo pangka yolu pilik
yoluweki keya tonuwa kazing kaile nayendau
onomekke yoluweki.
3 Pilik mizi purik wazono logo Anoto teni yaliya
wazayibekyegi wilik kagowing kelemiyagi kani.
Tegi nogo niyegi nei purik puwiligu kalogomok-
wiliyegirau waberek mizagirikki kozak yeibene,
nei yagenda.

4 Anoto yongkambanu mamok yaliya wazayagi
keli keya puwili ngago wameikta iwakagi purikki
keli legi teni Anotoyegi waberek mizi purik pi
wilik kagowing.
5 Anoto wamenak wizinda keya Anoto keya
yongkambanuwiligi tepekke nak wizinda logo
pok Kilisi Yisu keya ngeze mabok yombanubek.
6 Logo teni mabuwiligu kaile mizayengki
weraga Anotogo teniyegi ngangang yana ono,
pilik segeya Kilisi Yisugu ngangang tonuguyeng
wagelarik, pugu ngezebek pi ulagiwiliyegi
ngaungaugu iza yana logo teni yongkambanu
kaile tonuguyengko wigira puwili mabuwili kaile
tonuguyengka wila wazayiweki. Logo purikku
walimizi purik Anotogo teng sawiya puraga
ngabelakpekke yongkambanu mamok yaliya
wazayiweki keli.
7 Tegi Anotogo ngago pera Yuda onowiliyegi
kozak yeiweki sawiyabek ne logo ne ngago pera
orowei mizi logo Aposolobek meibek. Ne ngaigu
kai ono, ne wameik kai. Purik peliktikki, Anotogo
Yuda onowiliyegi kazing ngizi kiriwei mizagi
piyeng keya ngizi panu kumulagiyeng waligeleyi-
weki sawiyabek ne.
8 Tegi ne Paulu yombu ngabelakpekke yereng
mabiyengkiwili waberek miziwiliweki keli.
Waberek mizi puwekke kazing tonugumek mele
tonuguyeng Anotoyegi yongolok mei pumok legi
mele tonuguyeng kaile nayendau ono pangka
panu wizigeya waberek miziweki. Yombu pilik
mizagi puwili sisik mizagi langai onowiliweki
ma nawili kiling ngalik kelagi langai onowiliweki
keya Anotogo waberek puwiligiyengki kanga yo

melagirikki ngizi panu kumulawiliweki.

9-10 Keya ne Paulugu kelirik yongokwili kagorik
kendek ngelaiyeng wakiyi purik segeya pangka
pangka kangmekkeyeng wakiyagi purikki
ne keli. Kapura yongok Anotogi ngagoragi
kiriwei mizi kisi puwili tamizeige puwiligi
yolura wazonogirikki keli mabura pobilik
peyeng mizi onowiliweki, kebiyeng tariyi keya
selei lali wilibek ma kagorik king yemanege
weiya piyengka wakiyi ma kolau keya watabi
korikwekke wakiyiweki koliyengka keremiza
piyeng wakiyi mizi onowiliweki kapura pobilik
miziwiliweki, puwiligu mabuwiliyegi wazono
mizi keya wazono kisiyengko Anoto wilik
kagowing kelemiwiliweki.
11 Yongokwili watabi nayengki iwakagi purik
puwili ngagoluk koyimowei miziweki keya
yombu ngaiwiligu kisi piyengki panga yungke
kerewiya yoluweki.
12 Keya nogo kumularik pelik, Yongok namol-
ogo yombu nakyegi waligeleyigi ono ma yongok
namologo yombu nakyegi ngaigi ono kapura pi
ngagoluk yolu purik kele.
13 Purik Anotogo Aram were keremiza keya ka-
like Ewa keremiza.
14 Keya Sadangko Aramyegi ngago yogorik
meiya ono kapura Sadangko yongokmele ngago
yogorik meiya legi piliktikki wiyeke pi Anotogo
mizi nagani kaiyara ngela melamele.
15 Piliktikki kandik yongok mabuwili yawe
mandik wazayagira mizi puwekke ngangang
mizagi kapura Anotogo puwili kemenak ibeng

koyimagi puraga yaliya wazayagi logo purik pelik, puwili yeik nawiliyegi kulengke koyimowei puwili Anotogi ngagoragi ngizi kumulageya keya yongkambanu nazuwaga puwiliyegi keli keya Anotogi keke yoluweki.

3

1 Yawe Anotogi yongkambanu Yisuyegi ngizi kumuli Yisugi I Walekmak mei puwiliyegi ngaigiragi ne Paulugu ni Timotiyegi ngago ngizi nara kozak neiweki. Tamizeige nak Yisuyegi ngizi panu kumuliwiliyegi ngaibek mizagi keli mabura yawe pura wazono panurago.

2 Togo yombanu ngaibekki kazing yolumek pangka wiziyagirikki kai, yongkambanu nawiligu piyegi ngago kerewiya nelegi. Tegi pi ngezebokko yawe mizagi piyeng pangka pangka mizagibekweki. Keya pi yongok wamenamele weiyara wiziyagibekweki, keya pi pangka mizagi piyeng iwakagibekweki, keya pi kangka pugubek keya korik puguwekko keliyengki waberek ngaigibekweki, keya yongkambanuwiligu yombanu nak miziweki keya pi yongkambanu mabuwiliyegi i pugumakki koli keleyagibekweki, keya pi yongkambanuwiliyegi Anotogi ngagora waligeleyagibekweki.

3 Keya pi kai nameli onobekweki, keya pi sisikka ulukameneng mizagi onobekweki pilik segeya ya kuzige mizagibekweki, keya pi ngai mizagi onobekweki, keya pi kingyengki kerezi mizagi onobekweki,

4 keya pi i keya yongok keya mandik puguwiliyegi pangka ngaigibekweki, keya

puwili pugu kai piyengki kerewiyiweki keleyagibekweki.
5 Purik tamizeige yombu nak i pugumakki ngaigirikki lusuwei purik mabura pi Anotogi yongkambanu Yisuyegi ngizi kumuliwiliyegi ngaigi langai ono, legi pi i ngezebekkimakke were ngai waberekweki.
6 Keya yombanu ngolukku Yisu kiling saweliweki ngizi panu kumulibok, ngai keremizagi ono, purik pi ne weik ngaibek keya ne yeikta kilimbek legi ne lewegebek miza nelegi logo Anotogo piyegi pelik meiyane, ni kaile miza meiyane logo Sadangko pi lewege miza kopong Anotogo Sadangyegi ni kaile miza meiya mabilik mizane. Tegi yombanu ngolukku Yisu kiling saweliweki kumulibok ngai keremizagi ono.
7 Mawinda nararau, yongkambanu Anotoyegi ngizi kumuli onowiligu yawe puguyeng wazono kisiweki ngizi kumuliwiligi ngaiwiligi ngaibek pi ngezebokko ngezebekyegi ngai waberekweki, logo yongkambanu Yisuyegi ngizi kumuli onowiligu ngaibekyegi langai kazing wazonomek mizibek kisiweki. Pi ngezebokko ngezebekyegi ngai waberek ono purik Sadangki wakulalekko yogok meiyagi logo pi kawiye wala logo yongkambanuwiligu yeik pugura kaile sawiyagi.
8 Keya mabilik Anotogi yongkambanu Yisuyegi ngizi kumuliwiligi ngaiwiliyegi saweliwiliyegirik puwilirau ngezewiligu ngezewiliyegi kazing pangkamekke yoluweki ngaiweki. Puwili yawe puwiligiragi yemanera miziweki, keya ngaigu mizi ono ngizi panu miziweki. Keya puwili kai waing kolokngagono nagi keli onowiliweki,

keya puwili king keya watabi mabiyengke kerezi
mizagi onowiliweki.
9 Keya puwili Anotogi ngago koka ngoluk li-
wik wiza kang yabekeya kapura mabek Anotogo
kimeike lewagela wazamiya peragi wameik ngizi
kumulageya koyimowei kangka wazono kumu-
layeng kiling koyagiwiliweki.
10 Puwiligi yolu puragi were keriyi logo
tamizeige puwiligi yolu pura pangka purik
mabura puwili yawe ngaiwiliyegi sawelagi pura
mizagiwili.
11 Puwiligi yongokpuwilirau mabilik, ngezewil-
igu ngezewiliyegi kazing pangkamekke yoluweki
ngaiweki, keya ngaigu mizi ono, ngizi miziwili-
weki. Keya puwili yongkambanu nawiliyegi yang
kelagi onowiliweki, keya puwili kai waing kolokn-
gagono nagi onowiliweki, keya puwili watabi
mabiyeng wameik panu mizagiwiliweki.
12 Keya Yisuyegi ngizi kumuliwiligi ngaibekyegi
sawelagibok yongok wamenamele weiya wiz-
iyagibokko, keya pi yongokka mandik puguwili
kiling i pugumakki waberek panu ngaiweki.
13 Togo yombu ngaiwiliyegi saweliwili yawe
wazono mizi purik mabura yongkambanuwili
puwiliyegi kazingik mizagi keya puwili
yongkambanuwiliyegi kozang sara koyimowei
Kilisi Yisuyegi ngizi panu kumuli puwiligi puragi
kozak yeiyagiwili.

14 Ne peyeng niyegi lende mizi kele kapura ne
niyegi pakeli lewagi keli,
15 kapura ne ngezangai lewagi langai ono mane
miza legi ne kapiya perik niyegi lende miza nani

logo ni Anotogi yango keya marekngangwiligu kazing mizagi piyeng iwakaweki. Teni Anoto wik yolubekki i walekmak keya teni wakyeng kelik logo ngago wameikta tonugu yongomana meiya.

16 Anotogi ngago wameik pera yemane panu purik wameik panu. Anotogi ngago teni Anoto kelik pangka yoluweki pera koka liwik wiza kang yabekeya kapura mabek Anotogo kimeike lewagela wazamiya. Perago yombu nakyegi langai pelik kai,

Pi yombanu keremiza,

Anotogi Kung Walekpokko walimizirik pi kaileyendau ono keya ngizi panubek,
pi Anotogi angelawiligu pakelabek,
piyegi langai yongkambanu nawiligu ngabelakpekkewiliyegi kozak yeiyabek,
pi yongkambanu ngabelakpekkewiligu piyegi ngizi panu kumulabek,
keya pi Anotogo paka ngalege ngaiwaktik yolulege miza orowei yabelabek.

4

1 Anotogi Kung Walekpokko kimeike pelik kai, kalike kang naraga purik yongkambanu nawili ngago ngizi Kilisiyegi langai tonugu ngizi kumuli pura wiya logo puwili yombanu ikuyogorik kisiwiliyegi kiriweigi, keya puwiligu ngago Anotogi wameiktaga kalogomok waligeleyi naragi kerewiyagi. Nogo puwiliyegi yeirik kerewawili kilingwili yei.

2 Yombanu kili neyau lewa puwili ngaigu kisiwili keya kangka puwiligiyeng weik pak ula

logo kangka puwiligiyengko ngago kisiyengki
mawinda kerewiyi onowili.
3 Puwiligu pelikyeng waligeleyi, yongkambu
weiyagi ono keya yongkambanuwili ngeragi
nalangai nayeng nagi ono. Kapura Anotogo
ngeragi peyeng keremiza, logo yombanu
Kilisi Yisuyegi ngizi kumuliwili keya Anotogi
ngago wameiktagi iwakawili ngeragi peyengki
Anotoyegi wazono meiya logo nagiwiligu.
4 Purik watabi Anotogo keremiza piyeng
mabiyeng wazono legi nayeng yombanuwiligu
yobuk mizagi onoyeng kapura were
waberekmokko Anotoyegi wazono meiya logo
nagiyeng.
5 Purik Anotogi ngagora kiling waberekmokko
watabi mabiyeng pangkayeng kai.

6 Togo ni Yisuyegi ngizi kumulawiliyegi peyeng
waligeleyi purik ni Kilisi Yisugi yawera wazono
mizagibek. Togo ngago wazono teni mabuwiligu
ngizi kumula pura keya Anotogi wameikta nugu
kiriwei miza pura Anotogi ngeragi wilek kam-
bekkiyeng legi ngoluk mawiyengka nimo.
7 Kapura ni yelewik Anotoyaga ono yeik ulak
piyengki kezanga manimo.
Togo ni makngezego kazing Anoto kelik pangka
yolugimekki ni makngeze yang mizimo.
8 Nogo mabek kai puragi langai niyegi ngago
saweliwei pera kozak neiweki. Resisi nara yereng
yemane narage lewagelagi logo yombu nak pi-
lai puragi yungke nging keya wei mizagirikki
wiyeke pi wok mabiyeng kazing leweng neing
yang mizi yo keya to wilibek. Pilik mizi purikku

inge puguyau ngezangai nginda kunibene keleyi. Togo wok resisira tabundabokko pi weik yombu nawili kiling nginda. Pi nging keya wei kaiyageyara resisira weik yeik logo pigi ulogo ngezangai ngindagirikki wiyeke yawe yemane miza pura pulogo yeik sawiya logo weik yeik yolu. Kapura mabilik yombu nak kazing Anoto kelik pangka yolugimekki weraga wok mabiyeng ulong wali keya yagasi mizi keya sulu keya kezanga mizi kang keya yawe yemane panu mizibok pi kazing pigi ngabelakpekke wiziyagimok keya kalike pi ibeng puwekke Kilisi Yisu kiling paka ngalege wik yolugi pumokki weragarau mizi yagenda. Yombanu werebokko kazing miza pumok ngabelakpekke mabelege yeik sawiyagimek keya yombanu kalikebokko miza pumok pi ibeng puwekke Anoto kiling paka ngalege wik yolugirikki weraga mizi yagenda.

9 Ngago nogo mabek kozak kai pura wameik panura logo yongkambanuwiligu kerewiyi keya ngizi panu kumulagira,

10 keya piliktikki wiyeke teni pangkamekke yoluweki yawe yemane panu mizi wilibek, purik teni Anoto wik yolubekyegi ngizi panu kumuli keya pugu teni iza wari yogirikki yuke yolu. Pi yongkambanu mamok yaliya wazayibek kapura teni Kilisi Yisuyegi ngizi panu kumuli puwili kele ngizi panu yaliya wazayi, legi teni piyegi yawe kozang mizageya.

11 Timoti, ni ngago miziweki peyeng yongkambanuwiliyegi yanimo, keya kiriwei mizibene waligeleyimo.

12 Togo nawiligu ni yombu nawekkebek kisa

logo yeik nugura momane meiya nelegi, ni kazing pangka nugu yolumokko yombanu Yisuyegi ngizi panu kumuliwili kiriwei miziweki kung wezarik waligeleye. Kazing nugu puwiliyegi waligeleyagiyeng pelik, ngago wazonoyeng kozak kai mizimo, keya kazing pangkayeng mizi mizimo, keya yombanuwiliyegi keli mizimo, keya wilekpek Yisuyegi ngalege wiyi mizimo, keya nugu kumuli piyeng keya mizi piyeng kangka wazono kumula wizimowei mizimo.

13 Ne lewagirikke yuke wizimowei wilek kang nuguyeng pobilik peyengke tiya manimo, Anotogi Kapiya Walektik yongkambanuwiligi wirege meimo, keya yanimo, keya waligeleyimo.

14 Koka yawe kaimelera ni solo miziwekke yombu Anotoyaga ngago nara weiya nawiligu niyegi langai kozak kisa keya ngizi kumuliwiligi ngaiwiligu mele puwiligiyeng nigi ngalege walamiya logo Anotoyegi waberek mizawekke, Anotogo ni yawe pugura miziweki kangkabek keya kozanda nana legi wiyi nagani, mabilik mizi kunimo.

15 Wok mabiyeng yawe peragi wilek kang nuguyeng tiya manimo logo yongkambanu mamokko yawe nugu mizi logo pangka lewa puragi pakeliweki.

16 Ni makngezego mizi piyengki waberek ngai keya Anotogi ngago wameikta waligeleyi puragirau keya kiyebuk sende miza logo wiyi nagani. Ni pilik mizi purik mabura ni makngeze keya niyegi kerewiyiwilirau yaliya wazayagi.

5

1 Togo yombu kerek nak ma yombusi nak kaile
nara miza mabura ni ngago pesang pesang mei,
nagani purik segeya sabu ula wizimowei mei.
Nigi mangobekyegi mizi mabilik piyegirau mabi-
lik mizi. Yeikta yombu nawekke meiya puwiliyegi
purik mandik sak nuguwiliyegi wazono mizi pilik
puwiliyegirau mabilik mizi.
2 Yongok kerekwiliyegi purik nigi panu-
meleyegi wazono mizi mabilik puwiliyegirau
mizi, keya yongok nawekkewiliyegi purik nigi
kolomandik sak puwiliyegi wazonora kiling
wizimowei pangka kumuli keya mizi mabilik
puwiliyegirau mizi.

3 Keya yongok komate keke panumoloyegi ni
waberek ngai wizeimo.
4 Tamizeige yongok komatemele pigi yango
keya mareknganг nawili ma yelibu nawili kil-
ingmele mabura yawe puwiligira piyegi sawelagi
pura. Logo pilik mizi purikku puwiligu ngizi
kumuli pura walimizi yagenda. Yawe puwiligira
were i ngezewiligimakke yolu puwiliyegi ngai-
wekira purik koka puwili koruwekke panu keya
mango keya yelibungangko puwiliyegi ngai koy-
ima puragi kanga miziweki, yawe pilik pura An-
otogo kelira.
5 Yongok komate keke panu piyegi ngaigi nak-
tau onomolo Anotogo piyegi sawelagi puragi
iwakamele logo kusaga yoklongko Anotogo piyegi
sawelagirikki nguk meiyageyamele.
6 Kapura yongok komate wik wizimowei ku-
mula ngezemelegiragi kiriwei mizimolo yenge

yungke wilek kang puguyeng Anotoyegirik ibeng wizinda.
7-8 Tamizeige nak ingini ngezebekki ya wamenaragawiliyegi waberek ngai ono keya ngezebekki ingembungangwiliyegirau ngai ono mabura pi Kilisiyegi ngizi kumuli puragi a'a' kai yagenda logo pi Kilisiyegi ngizi kumuli onowiligu mizi piyendau mizi onobek logo purik kaile. Tegi nakko puwiliyegi kaile kumula nelegi ni yongkambanu Yisuyegi ngizi kumuliwiliyegi puwiligi ya wamenaragawili keya i keya puwiligiyengki waberek ngaiweki kozak yeimo.

9 Yongok komate kongkirigesendikku kingyeng yaniwiligi yeikyeng lende mizi purik mabura yongok komate kirisimasiyeng yombu neyauganak tikindaga yongoleige, logo yombubek wik wiziyawekkerik piyegi kumula panu wiziya keya mabilik kumula panu yolu,
10 keya pugu yawe wazono mizayengki mamokko iwakamele purik mabura ni yeik pugura lende mizi purik pangka. Keya yawe pugu mizayeng pelikyengweki, Pi koloyakamandik puguwiliyegi waberek panu ngai wiziyamele, pi nalaga lewawiliyegi i pugumakke ige li yeiya keya ngeragi yanamele, pi Yisugi puwiliyegi wazono keleyamele, pi yongkambanu kunengyeng kiling puwiliyegi sawelamele, keya pi ngezemelerau yawe wazono piyeng mabiyengki wilek kang tiya manameleweki.
11 Kapura yongok nawekke komate ngela puwiligi yeikyeng lende mizi nagani, puwili yombu puwiligu weiyagiwiliyegi keriya logo purik puwili ngereke yombu weiweki mizagi.

Puwili were Kilisiyegi pelik meiya, Teni kazing pangka nugumekke koyagi keli keya yawe nugura mizagi keli, meiya kapura puwili yombu puwiligu weiyagi keliwiliyegi keriya logo purik puwili kazing pangkamek wiyagi. Keya korik puwiligiyengka kelirikku mizagewiyege
12 puwiligu Anotoyegi ngago sawiya pura puwili ngelagi logo Anotogo puwili ngangang yanagi.
13 Keya puwili yawe nayendau ono wezalik, i namakka namakki yo keya to miziwili keya puwili yang keli keya wazewaze miziwili, keya puwili nameleyaga nameleyegi ngago kozak kelagi langai onoyeng kozak keliwili legi ni yeik puwiligiyeng lende mizi nagani.
14 Tegi nogo kelirik yongok nawekke komate ngela puwili ngereke yombu weiweki keya mandik wazayiweki keya i puwiligiyengki waberek ngaiweki keya puwili wazonoyeng keke miziweki. Pilik purik yombanu nakkorau puwiliyegi kaile ngago kisagi ono.
15 Yongok nawekke komate ngela nawili Kilisi Yisuyegi weik ulogo kezanga mana logo mawinda kiriwei ono, Sadangyegi kiriwei mizi legi ne niyegi pobilik kozak neiweki,
16 yongok Kilisiyegi ngizi panu kumuli namele yongok komate nawili i pugumakke iza wara yolu purik mabura pi puwiliyegi waberek ngaiweki, Yisuyegi ngizi kumuli nawiligu puwiliyegi ngaigirikki yawe yemane miza nelegi, kapura Yisuyegi ngizi kumuliwiligu yongok komate keke panu yolu pilik puwiliyegi keke ngai yoluweki.

17 Yisuyegi ngizi kumuliwiligu yombanu

puwiligi ngai yawe Yisugi i walekmakkiyeng
waberek mizi puwiliyegi king keya watabiyeng
pangka yaniweki kapura puwili Anotogi ngagora
yani keya waligeleyibokyegi kele pangka panu
maniweki.
18 Purik Anotogi Kapiya Walektikku pelik kai,
Liyeng pulumakau yawe mizagimek iwingyengke
yawe mizi puwekke iwingyeng nibene kili
pugura tariyi nagani, kai, *Utoronomi 25:4*
keya peliktarau kai,
Yawe mizibok yawe pugu miziragi wiyeke kanga
maniyeng wei purik pangka, kai. *Luka 10:7*
19 Tamizeige yombu ngizi kumuliwiligi
ngai nakyegi langai yombanu nakko, ngizi
kumuliwiligi ngaibok kaile nara mizabek, kai
purik kerewiyi nagani. Tamizeige yombu neyau
ma neyauganakko pugu miza puragi kozak kisi
purik mabura ni kerewiyi.
20 Tamizeige ngizi kumuliwiligi ngai nawili
kaile nayeng miza purik mabura yongkambanu
Yisuyegi ngizi kumuli mabuwiligi wirege kaile
puwiligu miza piyeng pangka pangka mizizo logo
yombu ngai kaile namizi puwili kaile pilikyeng
miza nelegi, kulili mizibene.
21 Nogo niyegi ngago neiyageya peyeng Anoto
keya Kilisi Yisu keya Anotogi angelawiligi wirege
nugu kiriwei miziweki neiyeng. Pilik piyeng naw-
iliyegi langai keke sawela wizimowei mizi nagani,
mabuwiliyegi menalik keleyimo.
22 Ni ngizi kumuliwiligi ngai nakyegi welagi
purik mabura ni waze nguk namizi, pek, mei
nagani, purik ni kaile nakyegi meiya purik ni
kaile puguyengki kuneng pura wagelagi. Keya

kaile kaile miziwiliyegi kani ngai panu purik ni
makngezerau kaile nayeng miza nelegi. Keya
kolomandik namele ma yongok kerek nameleyegi
kaile kumuli ma kaile kai ma kaile kelemi nagani.
23 Ni kai wikpek keke nageya purik segeya ni
kemegeme mizibek legi ya nugurage saweliweki
kai waing songono nangezi nimo.
24 Nawiligu kaile mizi piyeng waberek miza-
gine were welawekke lewagela logo mabuwili
iwaka kapura nawiligu liwik kaile mizi piyeng
mabuwiligu kalike iwakagi logo ngizi kumuli-
wiligi ngai nakyegi welagi purik waze nguk
namizi pek mei nagani.
25 Kazing nawiligu mabilik yawe wazono
miziyeng welawekke mabuwili iwaka kapura
nawiligu wazono liwik miza piyeng liwik wilibek
yolugi ono, kalike welawekke lewagelagi.

6

1 Yongkambanu Yisuyegi ngizi kumuliwiliyaga
ngai nawiligu weiya logo yeik ulak yawe
mizi puwili ngai puwiligiwiliyegi wazono
kumuliweki, logo puwiligi kulengke koyimowei
yawe puwiligiyeng pangka miziweki. Puwili
pilik mizi purik, nawiligurau Anotogi yeiktagi
langai kaile kisagi ono ma kazing wazono tonugu
waligeleyimokki kaile ngago kisagi ono.
2 Tamizeige yombanu ngai puwiligiwili
Yisuyegi ngizi panu kumuliwili mabura yawe
miziwili pelik kumuli nagani, Te ngaibek
Yisugu ingini keremiza logo ne ngago pugura
ngela meliweki, mizi nagani, a'a', segeya
pelik kumuliweki, Pi kazing ngizi kumulimek

kilimbek keya Anotogo piyegi keli legi ne piyegi kelageya wizimowei ne piyegi yawe yemane panu miziweki logo pi yawe nogo mizi puraga pi watabi wazonoyeng weibene. Ni peyeng yongkambanuwiliyegi yani keya waligeleyi mizimo logo puwili mizibene.

3 Nakko Anotogi ngago peyengka kalogomokyeng waligeleyi keya pi Yemizi Yisu Kilisi tonugubokko ngago ngizi waligeleyi piyengki pangka kai ono purik pi ei miza ono keya pi kazing tonugu Anoto kelik pangka yolugimekki waligeleyiyengki ei miza ono, mabura
4 pi lewegebek mizi yagenda keya kangkabektau onobek pi ngago songonoyengki nguk kai kang keya ngago si kela yongomo miziyengki kelibek, logo piliktikki kandik yongkambanu piyegi kerewiyiwili nakki watabiyeng keya nakko miziyengki yagolok mizi, keya nakko nakyegi ngalik mei yongomo mizi, keya puwili nakko nakyegi kaile mei, keya nakko nakyegi wilek kaile kumuli.
5 Keya nakko nakyegi ngalik mei purik puwiligi yungkerik kaile keya puwiligu wameik waligeleyi piyeng mawinda waligeleyi ono kopong. Keya puwiligu kumularik kazing Yisuyegi kiriweimok watabi kolokngagono weiyagimek miza logo puwili Yisuyegi wilek kangyengko kelirikku ono, korik yeikyengko keke kelirikku kiriwei mizi.
6 Nak Anotogi kazing pangkamekki kiriwei mizi keya watabi ngezebekkiyengki ne peyeng weik pangka miza purik mabura pi watabi piyegi sawelagiyeng kolokngagono weiyagi.

7 Teni tenigi panuwiligu wazayawekkerik teni
watabi nayeng orowei yerageya ono keya teni
ibeng puwekke puriktau watabi nayeng orowei
kangki ono.
8 Keya teni ngeragiyeng keya kagorikka
wakiyagiyeng pangka mabura teni peyeng weik
pangka mizagiwiligu.
9 Kapura yongkambanu watabi kolokngagono
weiweki keliwili keli puwiligi piyengki kangayeng
kazing kaile miza meli piyeng, keya puwiligi keli
kaileyengko yang keleyi logo kawiye wali keya
puwiligi watabi kolokngagonoyengki kira orowei
mizimokko puwili korowali panu keleyagi keya
piyengko puwili neneng ngelagi.
10 Kazing kingyengki ibengmok kaileyengki
solorik. Yongkambanu nawili kingyengki ibeng sa
logo ngizi kumulira keremareke wiya logo ngan-
gang yemane wagelageya.

11 Kapura niyegirik ni yombanu Anotoyegi
yawe mizibek legi ni watabi pilik piyeng mizi
nagani. Kaileyengki kezanga manimo, keya
kozang sara wizimowei kazing pangka nugu
mizagiyeng mizimo, keya ni Anotogo pangka yolu
pilik wizeimo, keya ni wilek nugubek Yisuyegi
ngalege wiya wizeimo, keya ni yongkambanu
mabuwiliyegi kelimo keya ni kuneng wagelageya
wizimowei kozang wizeimo, keya ni yongkam-
banu mabuwiliyegi yara kuzige wizeimo.
12 Yombanu resisi narikke peraisirik weiya-
girikki yawe kozang mizibok kelik nirau kazing
wilekpek Yisuyegi ngalege wiyimokko yawe ye-
mane mize logo kazing wik wizagomagimokki ni

kebangkela wizei purik kazingmok Anotogo ni
piyegi ngizi panu kumuliweki ngago neiya logo
nanamek logo yongkambanu mamokko wirege
wizimowei, Ne Yisuyegi ngizi panu kumulibek,
yeiya puwekke logo pilik kaiya pura wazono
kaiya wizinda.
13 Anoto watabi mabiyeng wik yolugira
yanibekki wirege keya Kilisi Yisu Pontiya Pailetgi
wirege solo pugurik kozak meiyabokki wirege ne
Paulugu niyegi ngago nugu mizagi pera nei,
14 Yombanu nawiligu ni kaile miza kisa nelegi
ngago nogo miziweki niyegi kozak neiya piyeng
mabiyeng mizimo, keya ni Anotogi ngago ngizi
puraga kokowa mizi nagani mabilik wiziya Yisu
Kilisi tenigi Yemizi ngaibek yo lewa puwekkegine.
15 Togo Yisu yo lewagira Anoto yaniragi man-
gobek, pi wamenak Anoto, pi King Ngaiwiligi
King Ngai Yemanebek, keya pi yemiziwiligi Yem-
izi Panubek ngezebokko yogi kaiya puraga yogi.
16 Keya Anoto wamenak ibengki onobek, keya
pi ngaiwak yemanerikke yolubek logo nakko-
rau piyegi mereke kunagi langai ono, keya pi
nakkorau walaka pakela onobek keya pi nakko-
rau pangka pakelagi langai onobek, keya kozang
pugura ibengki onora, keya pugu yongkambanu
ngabelakpekkewiliyegi ngaigi pura ibengki onora
legi pokyegi teni mabuwiligu yeik pugura yon-
golok meiyageya koyiweki. Wameik panu.
17 Yongkambanu watabi ngabelakpekke langai
kolokngagonoyeng kiling puwiliyegirik nugu
pelik kozak yeimo, puwili lewegewili mizi nagani,
yei, keya watabi piyeng talikwekke yeikkiyeng
miza purik puwili lusuweigi legi puwiligu

piyengki wilekpek ngalege wiyi ma ngezewiligi
watabi keremungke wawiyi kai kangkirikki
wilek kang tiya mani nagani, yei, kapura Anoto
watabi mabiyeng teni wilik kagowing koyimibene
pugu yeik yanageya legi puwiligu Anoto wik
wizagomibekyegi wilekpek ngalege wiyi keya
wilek kang puwiligiyeng piyegi tiya maniweki,
yei.
18 Keya mawinda nararau pelik yeimo,
puwili kazing wazonoyeng miziweki, keya
yawe wazono kolokngagono miziweki, keya
puwili nazuwagawiliyegi watabi puwiligu wara
piyengka nayeng wilik kagowingmek kiling yana
meliweki, yeimo.
19 Pilik mizi purago puwili kalike paka ngalege
ngezewiligi watabi Anotoyaga kanga weiyagi
piyengki weraga mabek yawe mizi yagenda
logo purik puwili wameik panu ngizi wik yolugi
puraga weiweki, mabek pelegerau keya paka
ngalegerau.
20 O Timoti, yawe Anotogo niyegi nana puragi
waberek panu ngai, kapura ngago kaile waze-
waze Anotogo wilik mizagi ono piyeng keya ngago
ngizi ono, Anotoyegi ngai mizi piyeng nawiligu
iwakayeng mei piyengki ni kezanga manimo.
21 Purik yongkambanu teni iwaka kisiwili kaz-
ing Yisuyegi ngizi kumulimokka kokowawili legi
piyengki kezanga manimo.
Anotogi wazono panu tonugu weiyagi langai
ono pura ini mabuwili kiling wizei pani.
Wameik panu.
Ne Paulu kapiya perik lende mizabek.

Anotogi Ngago Wik Yisu Kilisiyegi Langaira
The New Testament in the Biangai language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Biangi long Niugini

copyright © 1985 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Biangai

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 31 Aug 2023
c476c7e1-4f33-5554-be00-9447a1944f07